

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling: drs. J.M.M. Polman - Integriteit

Vergadering PS: 19 april 2024
Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS: 27 februari 2024
Nr: 406081

Onderwerp: Gedragscode Politieke Ambtsdragers 2024

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Voorliggend Statenvoorstel betreft een gewijzigd statenvoorstel. In 2015 hebben Provinciale Staten de Gedragscode voor Politieke Ambtsdragers vastgesteld. Provinciale Staten stellen zowel voor de eigen leden als voor de commissaris en de gedeputeerden een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de Provinciewet. De gedragscode helpt de integriteit van de politieke ambtsdrager waarborgen. Het is wenselijk dat deze gedragscode met enige regelmaat wordt geactualiseerd. In deze versie zijn recente wetwijzigingen verwerkt en er zijn actuele thema's die spelen op het gebied van integriteit en omgangsvormen opgenomen.

De gedragscode is van toepassing op alle politieke ambtsdragers inclusief commissieleden die geen Statenleden zijn.

Wat willen we bereiken?

Politieke ambtsdragers (dat wil zeggen bestuurders en volksvertegenwoordigers) stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarbij een belangrijke voorwaarde. De belangen van de Provincie en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het belangrijkste richtsnoer voor politieke ambtsdragers.

Door in de Gedragscode afspraken met elkaar te maken over omgangsvormen en toewijding aan eerlijk gedrag, verbinden politiek ambtsdragers zich aan de kernwaarden van integer gedrag: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid. Door deze kernwaarden kenbaar en bespreekbaar te maken in een gedragscode is dit document een belangrijk instrument en hulpmiddel om een open, transparante en integere bestuurscultuur tot stand te helpen brengen.

Gedragscode politieke ambtsdragers 2024

De volksvertegenwoordiging stelt zowel voor de eigen leden als voor de voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de Provinciewet. De gedragscode moet de integriteit van de politieke ambtsdrager waarborgen. Het rechtskarakter is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. Zij bevat (aanvullende) gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van de normen en de naleving ervan vergroten. De gedragscode vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Zij heeft bestuurlijke en politieke relevantie. De politieke ambtsdragers zijn op de naleving daarvan aanspreekbaar. Niet naleving van de gedragscode heeft echter geen rechtsgevolgen.

Integriteit is vooral een thema dat met houding, aanvoelen en 'tussen de oren zitten' te maken heeft. Een integriteitsbeleid dat alleen op papier bestaat is slechts een dode letter. Daarom moet er regelmatig worden gesproken over de gedragscode, maar vooral ook over de bedoeling, de geest en de naleving ervan. Integriteit is uiteindelijk immers niet in regels te vangen. Met de leden van de Provinciale Staten wordt in ieder geval jaarlijks in een bijeenkomst aandacht besteed aan het belang van integriteit en (onderlinge) omgangsvormen in het openbaar bestuur.

Wijzingen nieuwe gedragscode

Deze gedragscode vervangt de Gedragscode uit 2015 die werd vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland. Na 2015 zijn er nieuwe adviezen en modellen opgesteld om overheidsorganisaties te ondersteunen bij hun integriteitsbeleid. Deze adviezen hebben bijgedragen aan het door ontwikkelen van het beleid. Voor de actualisering van de gedragscode is onder meer gebruik gemaakt van de "*Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen*" uit 2021.

- De opzet van deze gedragscode is gewijzigd ten opzichte van de vorige versie. Omdat een gedragscode een document is waar met name het goede gesprek over gevoerd kan worden, is er bewust voor gekozen om goed leesbare tekst te maken in plaats van juridiserend en artikelsgewijs.
  - Deze opzet past beter bij het karakter van dit document. Het is geen wetstekst of algemeen verbindend voorschrift. De gedragscode is een document met interne werking waar de politieke ambtsdragers van Zeeland zichzelf aan binden;
- De hoofdstukstructuur is aangepast om zo de verschillende onderwerpen beter op elkaar aan te kunnen laten sluiten.
- Er zijn nieuwe wettelijke bepalingen verwerkt zoals aangereikt in de Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen.
  - Te denken valt hier aan de aanscherping van de bepalingen in artikel 28 van de Provinciewet. Dit artikel omvat nu naast een verbod op deelneming aan de stemmingen ook een verbod op deelneming aan de beraadslagingen wanneer men een direct of middellijk belang heeft bij een besluit (zie hoofdstuk 2.1 van de gedragscode).
  - Ook de wettelijke bepalingen over geheimhouding zijn sinds de vorige versie gewijzigd evenals onze wijze van terinzagelegging (zie hoofdstuk 3.2).
- In deze gedragscode wordt uitgebreider stilgestaan bij Omgangsvormen (zie hoofdstuk 5).
  - Dit is onder meer ingegeven door de maatschappelijke actualiteit en de themabijeenkomsten die in de vorige statenperiode zijn gehouden onder de titel "*de betamelijke volksvertegenwoordiger*".
- Als laatste is er een slotverklaring (hoofdstuk 7) opgenomen in de code waarin de politieke ambtsdragers onderschrijven de kwaliteit van het openbaar bestuur in hun handelingen centraal te zetten.

Verder zijn er enkele aanvullende punten opgenomen:

Melden van relevante financiële belangen

De voornaamste reden om deze belangen te melden ligt in het belang dat wordt gehecht aan de zuiverheid in de verhoudingen tussen statenleden en een externe partij waarover een besluit dient te worden genomen. Het mag niet zo zijn dat de besluitvorming wordt beïnvloed door eigen belang.

Sociale media

In de vorige versie van de gedragscode waren de bepalingen over het gebruik van sociale media beperkt tot de gebruiksregels. Met de veranderde rol van sociale media in het politiek debat is er nu meer aandacht besteed aan de manier waarop politieke ambtsdragers met de kernwaarden van de gedragscode in gedachten gebruik dienen te maken van deze digitale fora (zie hoofdstuk 3.4).

In de commissie Integriteit is in december 2023 en januari 2024 van gedachte gewisseld over een concept van deze Gedragscode.

De vorige gedragscode werd bijna tien jaar geleden vastgesteld. Om de gedragscode een levend document te laten zijn dat nauw aansluit bij actuele wetgeving en veranderende werkwijze is het aan te bevelen de gedragscode regelmatig te actualiseren.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

In de Gedragscode voor Politieke Ambtsdragers wordt veel waarde gehecht aan een integere en respectvolle werkomgeving, ongeacht de functie of positie binnen onze organisatie. Het is een gezamenlijk doel om een omgeving te creëren waarin iedereen met respect en integriteit wordt behandeld en waar de Gedragscode wordt nageleefd door alle leden van de volksvertegenwoordiging en het dagelijks bestuur.

Wat doen we daarvoor?

Het gezamenlijk naleven, uitdragen en bespreken van de uitgangspunten zoals geformuleerd in de 'Gedragscode Politieke Ambtsdragers provincie Zeeland 2024'.

Het onderwerp integriteit (en omgangsvormen) wordt periodiek geagendeerd. Met de leden van de Provinciale Staten wordt in ieder geval jaarlijks in een bijeenkomst aandacht besteed aan het belang van integriteit en (onderlinge) omgangsvormen in het openbaar bestuur. De Gedragscode wordt geactualiseerd wanneer daar aanleiding toe is.

Wat zijn de klimaateffecten?

n.v.t.

Wat mag het kosten?

Dit Statenvoorstel heeft geen financiële consequenties.

Financiële consequenties externe inhuur:

n.v.t.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Onderwerp:

Statenvoorstel 'Gedragscode Politieke Ambtsdragers 2024'

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 februari 2024, nr. 406081
gelet op de artikelen 15, 40c en 68 van de Provinciewet

besluiten:

1. De Gedragscode Politieke Ambtsdragers provincie Zeeland 2015 in te trekken;
2. De Gedragscode Politieke Ambtsdragers provincie Zeeland 2024 vast te stellen en in werking te laten treden op de dag nadat het is bekendgemaakt in het Provincieblad.

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief PS – Statenvoorstel 'Gedragscode Politieke Ambtsdragers 2024'
2. Gedragscode Politieke Ambtsdragers 2024